

РЕШЕНИЕ

№ 409

гр. София, 10 юли 2024 година

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в съдебно заседание на деветнадесети юни през две хиляди двадесет и четвърта година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВАЛЯ РУШАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: ХРИСТИНА МИХОВА
СВЕТЛА БУКОВА

при участието на секретаря Елеонора Михайлова и в присъствието на прокурор Джамбазов, изслуша докладваното от съдията Рушанова дело № 482/2024 година и съобрази следното:

Касационното производство е образувано по касационни жалби на подсъдимите С. И. А., К. А. К. и Г. А. А. срещу решение № 18/23.01.24 г., постановено по внохд № 861/22 г. по описа на Софийски апелативен съд.

В жалбата на подс. С. И. А. се релевират всички касационни основания. Твърди се, че подсъдимият А. е осъден по ненадлежно предявено обвинение. Осъдителните изводи били необосновани, тъй като липсвали доказателства за престъпна дейност на подс. А., за която е било прието, че е действала в сговор с подс. А.. Отделно от това те се основавали на свидетелски показания при условията на „оговор“. Навежда се и оплакване за несправедливост на наложеното наказание, защитено с доводи за неотчитане действителната тежест на срока на наказателното производство (над 14 –годишен) и здравословното състояние на подсъдимия.

Иска се при условията на алтернативност отмяна на въззивното решение поради осъждането на жалбоподателя по непредявено обвинение или изменяване на въззивното решение с намаляване размера на наложеното наказание.

В касационната жалба на подс. К. се сочат касационните основания по чл. 348, ал. 1, т.1 - т. 3 от НПК. Сочи се, че въззивният съд формално се е произнесъл по доводите и възраженията на защитата, а от своя страна - е осъществил и непълноценна оценъчна дейност, довела до неправилност както на фактическите изводи, така и на правните съображения за осъждането на подс. К.. Отсъствали съдържателни мотиви относно редица обстоятелства, съществени за обективната и субективната съставомерност на деянието по чл. 321, ал. 6 от НК – време, място и начин на постигане на съгласието за извършване на бъдещи престъпни деяния и в какво се изразява обективното отражение на общия умисъл за съучастническата дейност. Такива съдържателни мотиви липсвали и по отношение на обстоятелствата за времето, мястото и начина на извършване на всяко едно от деянията, с които е било неправомерно усвоено неполагащо се ДДС в размер на 2 089 558,11 лева, което възражение е било поставено за обсъждане пред въззивния съд, който го е подминал. Твърдят се още и пороци при анализа и оценката на съдебно-счетоводните експертизи, довели до неяснота по въпроса за довършеността на всяко от деянията, включени в продължаваната престъпна дейност по чл. 255 от НК, както и отсъствие на обмислянето им в контекста на

посочения в обвинителния акт период на осъществяване на престъплението. Отделно от това, предвид обстоятелството, че „***“ ЕООД е било deregистрирано през м. 09. 2008 г., оставало неясно въз основа на какви съображения съдилищата са приели, че подс. К. е извършил в съучастие престъпления по чл. 255, ал.1 от НК през 2008 – 2010 г., тъй като, според защитата, липсата на данъчен субект за този период изключва въобще възможността за извършване на данъчни нарушения. Въззивният съд не бил отстранил и неяснотата относно определеното за изтърпяване наказание, като не ставало ясно коя точно от присъдите следва да се приведе в изпълнение на осн. чл. 68, ал.1 от НК.

Иска се отмяна на въззивното решение и връщането на делото за повторното му разглеждане от друг състав на апелативния съд.

В касационната жалба на подс. А. се сочат касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 2 и т. 3 от НПК. Като съществени процесуални нарушения се твърди осъждане на подсъдимата по непредявено фактическо обвинение, доколкото за първи път в мотивите на първоинстанционния съд се сочат нейни действия в извършване на престъпление по чл. 255, ал.1 от НК, но във връзка с извършвани насрещни проверки на посочените в обвинителния акт дружества, а аргументацията в подкрепа на обвинението се основава на действия на подсъдимата А. във връзка със счетоводството на фирми, които не са част от обвинението и по които не са събрани доказателства, респ. не е осъществявана и защита. Претендира се и непълноценна доказателствена дейност на решаващия съд, изразила се в отсъствие на съвкупна преценка на съдебно-счетоводните експертизи и данните за регистрация и deregистрация на „***“ ЕООД, в контекста на инкриминирания период на данъчните престъпления и посочените по обвинителния акт фактури на посочените по обвинението доставчици. В заключение се твърди, че в резултат на опорочената доказателствена дейност на съдилищата, в актовете им са отразени вътрешнопротиворечиви изводи за времето, в което е било извършено незаконното данъчно отчитане.

На следващо място се заявява наличието на процесуално нарушение от категорията на абсолютните – липса на мотиви по смисъла на чл. 348, ал. 3, т. 2 от НПК. Оплакването е за изцяло и буквално пренасяне на съдържанието на мотивите към първоинстанционната присъда по метода „copy-paste“, без да е даден коректен отговор на възраженията на защитата; при неправилната им и превратна интерпретация, неотговаряща на действителния им смисъл; отсъствие на какъвто и да е отговор на друга група възражения (относно функциите и целите на насрещните проверки, представляват ли те по същество счетоводна дейност, водят ли до укриване на данъчни задължения, както и до неправилно установяване и избягване на данъчни задължения; както и че във връзка с насрещните проверки са изготвени неверни фактури, чрез които подс. А. е обосновавала незаконно данъчно счетоводство на посочените по обвинителния акт фирми).

Справедливостта на наложеното наказание се оспорва с доводи за неяснота по отношение на отегчаващите отговорността обстоятелства, изразили се според въззивния съд в „...част от характеристикните проявления на предварителния сговор с нейно участие, посочени по-горе, както и осъществената вторична престъпна дейност“. Поставя се акцент и на продължителния срок на наказателното производство, както и на процесуалното поведение на жалбоподателката.

При условията на алтернативност се иска отмяна на въззивното решение и връщане на делото за новото му разглеждане от друг състав на апелативния съд или изменяване на съдебния акт с намаляване размера на наказанието и

определения по чл. 66, ал.1 от НК изпитателен срок, с приложението на чл. 55 от НК.

В съдебно заседание на ВКС касаторите поддържат жалбите по всички изтъкнати в тях съображения. Защитниците им сочат подробни доводи.

Прокурорът от Върховната прокуратура изразява становище за неоснователност на жалбите.

В последна дума, подсъдимите К. и А. молят за отмяна на въззивното решение и връщане на делото за новото му разглеждане. Подсъдимият С. А. моли за бързо произнасяне по производството.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка в пределите по чл. 347, ал.1 от НПК, установи следното:

Жалбите са основателни, макар и не по всички наведени в тях съображения.

С атакуваното решение № 18/23.01.24г., постановено по внохд № 861/22г., Софийският апелативен съд, IV-ти състав изцяло е потвърдил първоинстанционната присъда № 260015/26.04.21г., постановена по нохд № 2588/2017г. по описа на СНС (закрит), XVIII-ти състав.

С първоинстанционна присъда СНС е признал подсъдимите, както следва:

1. К. А. К. за виновен в това, че в периода от неустановена дата на м. март 2007г. до 19.01.2010 г., в град София се сговорил със С. И. А. и Г. А. А. да вършат престъпления по чл. 255, ал. 1 от НК, чрез които се цели да се набави имотна облага - престъпление по чл. 321, ал. 6 от НК, като при условията на чл. 54, ал.1 от НК му е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от 3 (три) години, при първоначален „строг“ режим на изтърпяване.

Подсъдимият К. е бил оправдан по първоначалното обвинение по чл. 321, ал.1 от НК - за това, че за времето от неустановена дата на м. март 2007 г. до 19.01.2010 г. в гр. София да е ръководил организирана престъпна група с членове С. И. А. и Г. А. А., създадена с цел да вършат съгласувано в страната престъпления по чл. 255, ал.1 от НК, като за периода м.06.2007 г. - м.01.2010 г. избегнали установяването и плащането на данъчни задължения по ЗДДС в размер на 2 089 558.11 лева, като не подавали декларации, потвърдили неистина в подадени декларации, не издавали фактура, осъществявали счетоводство в нарушение на изискванията на счетоводното законодателство, използвали документи с невярно съдържание, неистински и преправени документи при упражняване на стопанска дейност, при водене на счетоводство и при представяне на информация пред органите по приходите, като така приспадали неследващ се данъчен кредит на дружеството „***“ ЕООД чрез неверни фактури на „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД и „***“ ЕООД.

Съдът се произнесъл по приложението на чл. 59, ал. 1 от НК и по приспадане на предварителното задържане на подс. К. и времето, през което е бил с мярка за неотклонение „Задържане под стража“ и „Домашен арест“.

2. С. И. А. – за виновен в това, че в периода от неустановена дата на месец март 2007 г. до 19.01.2010 г. в град София се сговорил с К. А. К. и Г. А. А. да вършат престъпления по чл. 255, ал.1 от НК, чрез които се цели да се набави имотна облага - престъпление по чл. 321, ал.6 от НК, като при условията на чл.54, ал.1 от НК му наложил наказание „лишаване от свобода“ за срок от 4 (четири) години, при първоначален „строг“ режим на изтърпяване.

Подсъдимият А. е бил оправдан по първоначалното обвинение по чл. 321, ал. 2 от НК- за това, че за времето от неустановена дата на м.март 2007 г. до 19.01.2010

г., в гр. София, участвал в организирана престъпна група, ръководена от К. А. К. и с друг член Г. А. А., създадена с цел да вършат съгласувано в страната престъпления по чл. 255, ал. 1 от НК, като за периода от м.06.2007 г. до м.01.2010 г. избегнали установяването и плащането на данъчни задължения по ЗДДС в размер на 2 089 558.11 лева, като не подавали декларации, потвърдили неистина в подадени декларации, не издавали фактури, осъществявали счетоводство в нарушение на изискванията на счетоводното законодателство, използвали документи с невярно съдържание, неистински и преправени документи при упражняване на стопанска дейност, при водене на счетоводство и при представяне на информация пред органите по приходите, като така приспадали наследващ се данъчен кредит на дружеството „***“ ЕООД чрез неверни фактури на „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД и „***“ ЕООД.

Съдът се произнесъл по чл.59, ал.1 от НК като приспаднал времето, през което подс. А. е бил с мярка за неотклонение „Задържане под стража“ и „Домашен арест“.

3. Г. А. А. - за виновна в това, че в периода от неустановена дата в началото на 2009 г. до 19.01.2010 г. в град София се сговорила с К. А. К. и С. И. А. да вършат престъпления по чл. 255, ал.1 от НК, чрез които се цели да се набави имотна облага - престъпление по чл. 321, ал. 6 от НК, поради което при условията на чл.54, ал.1 от НК ѝ е наложил наказание „лишаване от свобода“ за срок от 2 (две) години, изтърпяването на което, на основание чл.66, ал.1 от НК, е отложено за срок от 3 (три) години.

Подсъдимата А. е оправдана по първоначалното обвинение да е извършила престъпление по чл. 321, ал. 2 от НК - за това, че за времето от неустановена дата на м.март 2007 г. до 19.01.2010 г. в гр. София да е участвала в организирана престъпна група с друг член С. А. и ръководена от К. К., създадена с цел да вършат съгласувано в страната престъпления по чл. 255, ал. 1 от НК, като за периода от месец 06.2007 г. до месец 01.2010 г. избегнали установяването и плащането на данъчни задължения по ЗДДС в размер на 2 089 558.11 лева, като не подавали декларации, потвърдили неистина в подадени декларации, не издавали фактури, осъществявали счетоводство в нарушение на изискванията на счетоводното законодателство, използвали документи с невярно съдържание, неистински и преправени документи при упражняване на стопанска дейност, при водене на счетоводство и при представяне на информация пред органите по приходите, като така приспадали наследващ се данъчен кредит на дружеството „***“ ЕООД чрез неверни фактури на „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД, „***“ ЕООД и „***“ ЕООД.

По въззивни жалби на тримата подсъдими е било образувано внохд № 861/2022г. по описа на Софийски апелативен съд, финализирано с постановяването на атакуваното понастоящем въззивно решение.ата понастоящем въззивна присъда.

При извършената касационна проверка на въззивния акт се констатираха процесуални пороци, които могат да се обособят в две основни групи, които както вкупом, така и самостоятелно представляват основания за отмяна на съдебния акт и връщане на делото за новото му разглеждане от друг състав на апелативния съд.

Доколкото част от тях са относими към яснотата на вътрешното убеждение на контролирания съд по правнозначимите обстоятелства относно обвинението за

осъществена от двамата жалбоподатели съвместна престъпна дейност, е допустимо общото им обсъждане.

I. На първо място ВКС установи неяснота и вътрешна противоречивост в диспозитива на съдебния акт, която пряко се отразила на изводите относно периода на престъпната дейност, за която са признати и осъдени жалбоподателите и съвместното им участие в престъпния сговор да се вършат престъпления по чл. 255, ал.1 от НК, за които са били признати за виновни и са им били наложени наказания.

Внимателният прочит на постановеното от въззивния съд решение сочи, че са утвърдени изводите на Специализирания наказателен съд за периода на престъпния сговор, като във въззивното решение е утвърдено заключението, че той е от неустановена дата на м.03.2007г. до 19.01.2010г. (за подсъдимите К. К. и С. А.) и от неустановена дата в началото на 2009г. до 19.01.2010г. (за подс. А.).

По-важното е, че подс. К. и А. са признати за виновни, за това че в целия период от неустановена дата на м. 03.2007г. до 19.01.2010г са действали съвместно и при сговор с подс. А., което е в противоречие с осъдителния диспозитив, постановен спрямо нея и мотивите към решението, в което (вж. л. 121 от въззивното производство) накратко е посочено, че подс. А. едва в началото на 2009г. се „присъединила към горепосочената дейност..“. Същевременно съдът не се е произнесъл с диспозитив за оправдаване на подс. К. и А., за това да са се сговорили с подс. А. да вършат престъпления по чл. 255, ал. 1 от НК в предходно инкриминирания период от неустановена дата на м. 03.2007г. до неустановената дата в началото на 2009г., към който момент се твърди че подс. А. се е присъединила към престъпния сговор.

Видно е, че е налице вътрешно противоречие в съдебния акт относно това дали преди 2009г. подсъдимите К. и А. са действали в условията на престъпен сговор за вършене на престъпление по чл. 255, ал.1 от НК и с подсъдимата А.. Нарушението представлява самостоятелно основание за отмяна на съдебния акт, доколкото обсъжданото противоречие предпоставя неяснота на вътрешното убеждение на решаващия съд относно съществени елементи на фактологията – период на престъпната дейност и участниците на престъпния сговор по чл. 321, ал. 6 от НК за този период. Порокът е засегнал и правата на подсъдимите К. и А. и по същество представлява съществено процесуално нарушение по смисъла на чл. 348, ал. 3, т.1 от НПК.

II. На второ място, но решаващо за резултата от настоящата касационна проверка, е обстоятелството, че касационният съд констатира сериозни дефицити в мотивировката на съдебния акт, което засяга въпроса за убедителността, логичността, последователността и, в крайна сметка, за правилността на направените от въззивния съд фактически и правни заключения.

Отсъстват ясни, убедителни и доказателствено обезпечени отговори по доводите на защитата относно наличието на основни елементи от обективна страна на обвинението по чл. 321, ал. 6 от НК, което представлява самостоятелно основание за отмяна на съдебния акт, доколкото се касае за „липса на мотиви“ по смисъла на чл. 348, ал. 3, т. 2 от НПК.

Прегледът на мотивите към въззивния съдебен акт указва на това, че те (с незначителни редакции и размествания на отделни пасажки, касаещи документите от данъчните органи и ДРА, както и фактическите обстоятелства, свързани с осъществени на ДП претърсвания и изземвания) дословно пресъздават в основната си част фактическите и правните съображения на първоинстанционния съд при

използване на техниката на „copy-paste“. До стр.11 от мотивите са подробно пресъздадени възраженията на защитата във въззивните жалби; от стр. 11 до стр. 35 - е пренесена фактичката обстановка от мотивите на първоинстанционния съд, отразена на л. 774 - л. 798 от първоинстанционното производство, а от стр. 35 до стр. 46 са изложени и правните съображения на въззивния съд. Поради това дадените отговори по направените от защитата възражения са формален израз на осъществена правораздавателна дейност и на практика представляват „липса на мотиви“.

За обосноваване на осъдителните изводи е избран парадоксален подход. От една страна престъпния сговор да се вършат престъпления по чл. 255, ал.1 от НК между тримата касатори се обосновава с факти по данъчни престъпления (за които отсъства обвинение), а от друга страна – възраженията на страните, че данъчните престъпления са недоказани (данъчно събитие, време на настъпването му, начин и време на осъществяване на счетоводната дейност, в какво точно се изразява участието на подс. А. при осъществяването на отделните данъчни престъпления и дали въобще това е възможно по време на насрещна проверка по повод на вече осчетоводени фактури пред данъчните органи) – се приемат за неоснователни само поради съображението, че „...Престъплението по чл.321, ал.6 от НК е самостоятелен престъпен състав“, при който не е необходимо сговорилите се лица да са извършили вторичните престъпления. Принципно е допустимо данните за вторичната дейност да бъдат използвани в подкрепа на обвинението за предварителната, каквато в случая представлява престъпния сговор по чл. 321, ал. 6 от НК, но съдът е бил задължен да посочи в мотивите си ясно и недвусмислено как, по какъв начин и кога (в кой, предхождащ вторичната престъпна дейност, момент) е постигната тази съгласуваност на волите на дейците, отразяваща намерението им за осъществяване на бъдеща престъпна дейност от определен вид. Тези съществени фактически моменти отсъстват като заключения в мотивите на съда, като липсват и убедителни съображения за съответната им доказателствена обезпеченост.

Отделно от това, избраният подход предварителната дейност (чл. 321, ал. 6 от НК) да се описва чрез деянията по вторичната (чл. 255, ал. 1 от НК), е довел и до друг порок в мотивите – липсата на ясното им отграничаване – по техните съществени признаци, представляващи елементи от обективната им страна. Това е важно на още по-силно основание за подс. А., която е призната за виновна за участието си в престъпния сговор в значително по-късен момент от другите двама подсъдими, при това след deregистрирането на „***“ ЕООД по ЗДДС и след осъществяване на изпълнителните деяния по чл. 255 от НК. Иначе казано – налице е логическо несъответствие, тъй като приетите фактически положения указват на това, че деянието по чл. 321, ал. 6 от НК, за което е призната за виновна подс. А. хронологически е след деянията по чл. 255 от НК, което очевидно представлява невъзможна правна конструкция предвид особеността на престъплението по чл. 321, ал. 6 от НК като предварителна престъпна дейност.

На следващо място, съобразно разпоредбата на чл. 314 от НПК апелативният съд е бил длъжен да провери изцяло правилността на присъдата, а съгласно изискванията на чл. 339, ал. 2 от НПК - да даде отговор на наведените в подкрепа на въззивните жалби доводи. Такъв отговор на практика отсъства в мотивите на проверявания съдебен акт.

Жалбоподателите са поддържали обективна несъставомерност на деянието по чл. 321, ал. 6 от НК с доводи, че е неясно кога е осъществено то, от кой момент за всеки от тримата подсъдими, възможно ли е по време на осъществяване на вторичното престъпление да е налице престъпен сговор с привличането на трето

лице (в случая – подс. А.) и всъщност - кога се явява довършено. Повдигнат е и въпроса дали към момента на дерегистрацията на „***“ ЕООД по ЗДДС вторичната престъпна дейност, свързана с осъществяване на данъчни престъпления, не е била довършена и как тя се съотнася с последвалото участие на подс. А. при комуникацията с данъчните органи по време на насрещните проверки по повод вече осчетоводените доставки от „кухи“ фирми. Особено настоятелно се е искал отговор от съда, дали рамките на повдигнатото обвинение срещу подс. А., позволяват осъждането ѝ за дейност по време на насрещна проверка, доколкото в нейния ход не се извършва счетоводна дейност по повод представени фактури, отразяващи фиктивно доставки, тъй като съгласно чл. 45 от ДОПК при насрещната проверка не се установяват задължения и отговорности за данъци.

На тези въпроси апелативният съд не само не е дал убедителен отговор, а даденият такъв указва на неразбиране на направените възражения, но е намерил за достатъчно, с общи и фрагментарни съображения, преповтарящи тези на първия съд, да ги отхвърли.

В този смисъл заявената в касационните жалби претенция за допуснато от въззивната инстанция съществено процесуално нарушение по смисъла на чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК, е основателна. Обжалваният въззивен съдебен акт не отговаря на изискванията на чл. 339, ал. 2 от НПК, което се приравнява на липса на мотиви по смисъла на чл. 348, ал. 3, т. 2 от НПК и поради това представлява касационно основание, налагащо отмяна на въззивното решение.

При това положение е безпредметно обсъждането на останалите оплаквания на касаторите за наличието на касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 3 от НПК.

Допуснатото нарушение може да бъде отстранено чрез връщане на делото за ново разглеждане от въззивната инстанция, при което да се извърши пълноценен анализ на доказателствената съвкупност, да се посочат конкретните фактически положения, приети от въззивния съд за установени, направените въз основа на тях правни изводи, като се отговори на възраженията на защитата, включително и на тези изложени в касационните жалби.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 3, т. 2 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ въззивно решение № 18 от 23.01.24г, постановено по внохд № 861/22г. по описа на Софийски апелативен съд.

ВРЪЩА делото на въззивния съд за ново разглеждане от друг съдебен състав от стадия на съдебното заседание.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: